

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Проектне фінансування

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформації про розробника

Назва навчальної дисципліни	Проектне фінансування
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Мова викладання	Державна
Контактні дані розробника	Викладач: Дивнич Ольга, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: olga.dyvnych@pdaa.edu.ua, тел. (0532)56-98-24, https://www.pdaa.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: вироблення і систематизація об'єктивних знань, умінь, поглиблення фахових компетенцій з методології та інструментарію організації проектного фінансування на підставі законодавства України та з урахуванням вітчизняних та іноземних наукових досліджень для ефективного застосування їх у своїй професійній діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого опанування практики проектного фінансування; прогнозувати процес фінансування проектів; розраховувати комерційну, бюджетну, регіональну та галузеву ефективність проекту; використовувати методи аналізу проектних ризиків; визначати вартість інвестиційних ресурсів у проектному фінансуванні; розраховувати середньозважену вартість капіталу; визначати можливі форми і напрями практичного використання набутих знань.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові (спеціальні):

СК 1. Розуміння методології та інструментарію системи фінансово-економічних, організаційних і правових відносин у процесі мобілізації ресурсів для фінансового забезпечення різних проектів суб'єктів господарювання.

СК 2. Здатність застосовувати навички обґрунтування комерційної ефективності проекту, використовувати методи аналізу функціональних аспектів реалізації проектів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти методами та засобами оцінки вартості використання різних джерел фінансування проектів, управління фінансовими ресурсами у галузі вкладення капіталу шляхом здійснення реальних і фінансових інвестицій, формування оптимальної структури інвестиційного портфеля.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні підходи до визначення проектів

Поняття проекту. Відмінність у функціонуванні організації і проекту. Головні ознаки проекту. Класифікація проектів: за типом проекту, за видом проекту, за тривалістю здійснення проекту, за масштабом проекту, за складністю, за класом проекту.

Оточення проекту. Чинники найближчого оточення проекту. Фактори зовнішнього оточення. Загальні макроекономічні фактори. Галузевий аналіз. Внутрішнє середовище проекту. Стейкхолдери проекту. Основна група учасників. Розширена група учасників.

Розробка та реалізація інвестиційного проекту. Передінвестиційна фаза. Інвестиційна фаза. Експлуатаційна фаза. Стадія підготовки проекту. Технічна і технологічна здійснюваність проекту. Цикл проекту. Цикл інвестиційного проекту і його структура. Фактори зовнішнього оточення проекту. Інвестиційний цикл проекту. Стратегія проекту і його межі. Концепція маркетингу і дослідження ринку. Історія проекту. Стадії реалізації передінвестиційної фази. Стадії інвестиційної фази. Стадії експлуатаційної фази проекту. Стадії розробки проекту (детального проектування). Введення в експлуатацію. Заключна оцінка проекту.

Тема 2. Проектне фінансування: сутність та види

Схема проектного фінансування за участі спеціалізованої проектною компанією. Фінансовий інжиніринг. Розподіл ризиків між основними учасниками проектного фінансування. Ключові ознаки проектного фінансування. Переваги та недоліки проектного фінансування для інвесторів. Приклади проектного фінансування.

Об'єкт проектного фінансування. Критерії визначення видів проектів. Основні категорії інвестиційних проектів в залежності від цілі реалізації. Властивості інвестиційних проектів. Класифікація капітальних інвестицій. Структура соціальних інвестицій.

Види та інструменти проектного фінансування. Корпоративне проектне фінансування. Банківське проектне фінансування. Спільне проектне фінансування: паралельне фінансування, консорціумне фінансування. Рух коштів за реалізації інвестиційного кредитування та банківського проектного фінансування. Схема фінансування без регресу на позичальника. Схема фінансування з повним регресом на позичальника. Проектне фінансування з частковим регресом. Змішане проектне фінансування. Державно-приватне партнерство.

Тема 3. Методологія інвестиційного проектування

Визначення цінності проекту. Поняття явних і неявних вигод і затрат. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі. Визначення вигод. Особливості визначення затрат у проектних розрахунках. Модель оцінки додаткових затрат. Модель оцінки додаткових вигод. Вимірювання у грошових одиницях зазначених вигод і затрат. Визначення реальних і майбутніх грошових показників, які характеризують вигоди і затрати проекту. Порівняння потоків вигод і затрат на основі критеріїв, прийнятих для даного проекту. Явні і неявні вигоди і затрати. Концепція альтернативної вартості. Класифікаційні ознаки витрат: можливість відображення у бухгалтерській звітності; ступінь динамічності витрат залежно від збільшення чи зменшення обсягів виробництва; період здійснення затрат; спосіб віднесення затрат на одиницю продукції; походження витрат; ступінь покриття реальної вартості; можливість розподілу.

Цінність грошей у часі. Інвестиційний проект з ординарним грошовим потоком. Інвестиційний проект з неординарним грошовим потоком. Елементи грошового потоку. Дисконтування. Процес дисконтування. Процес компаундування. Дійсна вартість вкладених у проект коштів. Сутність часового аспекту вартості грошей.

Урахування впливу інфляції на проценту ставку. Основні параметри інфляції. Темп інфляції. Реальна процентна ставка. Номінальна процентна ставка. Номінальна вартість грошей. Розрахунок грошових потоків з урахуванням інфляції. Розрахунок реальних грошових потоків. Урахування інфляції на проценту ставку. Концепція часового аспекту вартості грошей. Майбутня вартість вкладених у проект коштів. Вартість грошей у часі. Концепція вартості грошей у часі. Процес нарощення та дисконтування. Складні проценти.

Поняття грошового потоку. Грошові потоки з операційної діяльності. Грошові потоки з інвестиційної діяльності. Грошові потоки з фінансової діяльності. Рух грошових коштів за фазами життєвого циклу проекту. Ординарні та неординарні грошові потоки. Додатковий грошовий потік. Майбутня вартість грошового потоку. Дисконтування грошового потоку. Потік реальних грошей. Сальдо реальних грошей. Сальдо накопичених реальних грошей. Показники комерційної ефективності. Різниця між припливом і відтоком коштів від інвестиційної й операційної діяльності. Різниця між припливом і відтоком коштів від інвестиційної й операційної і фінансової діяльності. Різниця між припливом і відтоком коштів від інвестиційної й операційної діяльності в кожному періоді здійснення проекту. Негативна величина сальдо накопичених реальних грошей.

Тема 4. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування

Завдання аналізу й оцінювання інвестиційних проектів. Принципи оцінювання ефективності інвестиційних проектів. Показники оцінювання ефективності участі у проекті з точки зору різних суб'єктів. Трирівнева методика класифікації показників оцінювання ефективності інвестиційних проектів. Підходи до аналізу ефективності інвестиційних проектів: статичний і динамічний. Принципи міжнародної практики оцінки ефективності інвестицій.

Статичні показники оцінки ефективності інвестиційних проектів. Чиста теперішня вартість (NPV) інвестиційного проекту: методика розрахунку та критерії вибору. Модифікована чиста теперішня вартість (MNPV). Основні властивості NPV та MNPV. Дисконтований індекс прибутковості (DPI). Взаємозв'язок між NPV, MNPV та DPI. Дисконтований період окупності (DPP). Внутрішня норма дохідності (IRR). Поширені наступні способи розрахунку IRR.

Аналіз беззбитковості, показник беззбитковості, змінні витрати, постійні витрати. Точка беззбитковості виробництва. Управління структурою витрат за проектом. Поняття і розрахунок беззбитковості проекту. Особливості визначення різних видів точки беззбитковості проекту. Використання операційного лівериджу для прийняття проектних рішень. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін. Розрахунок для різних обсягів виробництва. Операційний леве́ридж. Фінансова точка беззбитковості.

Суспільна значущість проекту: вплив на імідж компанії-інвестора; відповідність меті інвестора; ринковий потенціал продукту, що створюється; відповідність фінансовим та організаційним можливостям інвестора; екологічність та безпечність проекту; рівень ризику; відповідність нормативно-правового середовища реалізації проекту. Показники суспільної ефективності проекту. Показники регіональної ефективності. галузевої ефективності проекту. Критерії відбору інвестиційних проектів. Вибір формальних критеріїв.

Тема 5. Джерела фінансування проектів

Власні внутрішні кошти підприємства: дохід, прибуток. Класифікація доходів за видами діяльності підприємства. Порядок розподілу та напрямів використання чистого прибутку. Амортизація як джерело самофінансування інвестиційних проектів. Економічна та податкова роль амортизації у проектному фінансуванні. Методи нарахування амортизації.

Привабливість акціонерної форми фінансування інвестиційних проектів. Публічні акціонерні товариства (ПАТ) та приватні акціонерні товариства (ПрАТ). Фінансовий інструмент акція. Види акцій. Різновиди привілейованих акцій. Емісія акцій. Первинна публічна пропозиція цінних паперів. Ключові переваги IPO, як форми залучення інвестиційних ресурсів. Підготовка та проведення IPO.

Види інвестиційного кредиту. Принципи банківського кредитування. Об'єкти банківського інвестиційного кредиту. Критерії вибору механізму кредитування проектів банком. Документи для отримання довгострокового інвестиційного кредиту. Експертиза банком інвестиційного проекту. Форми інвестиційного кредиту. Ціна інвестиційного кредиту. Предмет застави за інвестиційними кредитами. Емісія облігацій. Класифікація облігацій. Специфічні ознаки проектних облігацій.

Фінансовий лізинг як спосіб фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційних проектів. Учасники лізингових операцій. Фінансовий лізинг. Організація леве́ридж-лізингу. Етапи фінансового оцінювання лізингового проекту. Порівняльний аналіз лізингу та банківського кредиту.

Державне (бюджетне) фінансування інвестиційних проектів. Державний інвестиційний кредит. Особливості державного інвестиційного кредиту. Принципи державного кредитування інвестиційних проектів. Форми державного кредитування інвестиційних проектів. Державні субсидії як метод підтримки інвестиційних проектів. Види субсидування. Конкурсний відбір інвестиційних проектів. Процедура відбору проектів.

Тема 6. Проектний менеджмент

Суб'єкти управління проектами та їхні функції. Об'єкти управління проектами. Стадії процесу управління. Функції управління. Завдання управління проектами. Організація управління інвестиційним проектом. Матриця відповідальності. Схема позиційності проекту в плані структури організації. Рівні організаційної структури проекту та відповідні їм типи управлінських рішень. Три схеми управління проектом: «основну» схему; схему «розширеного управління»; схему «під ключ». Чотири основні підходи до організації

проекту: лінійну структуру; функціональну структуру; матричну структуру; проектну структуру. Характеристики основних форм організації управління проектами.

Складові загального плану проекту. Головний елемент планування проекту – календарне планування. Різні типи календарних планів. Завдання календарного планування проекту. Діаграма Ганта. Сітьовий графік проекту. Схема сітьового графіка проекту.

Управління вартістю. Загальна схема управління вартістю проекту. Оцінювання вартості проекту. Метод оцінювання та аналізу програм (PERT). Визначення бюджету проекту. Моніторинг вартості проекту. Метод управління освоєним обсягом (УОО). Показники відхилень від схваленого базового плану вартості проекту.

Фінансовий план (бюджет проекту). Визначення потреби в інвестиціях та формування джерел їх фінансування. Фінансове моделювання. Підготовка фінансової моделі.

Тема 7. Ризики проектного фінансування та управління ними

Поняття ризику та невизначеності. Характеристика проектних ризиків. Проектні ризики в контексті операційної, інвестиційної та фінансової проектної діяльності. Класифікація проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Класифікація внутрішніх ризиків у проектному фінансуванні.

Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів. Методи, що ґрунтуються на формалізованому описі рівня ризику. Методи, що ґрунтуються на лінгвістичному описі рівня ризику. Застосування статистико-ймовірнісного методу. Визначення видів ризику і граничного рівня його припустимої величини. Визначення межового (критичного) значення змінної і можливого допустимого її відхилення від базового сценарію проекту. Метод аналогій. Метод коригування. Аналіз чутливості та аналіз міри ризику. Метод сценаріїв. Метод дерева рішень. Метод імітаційного моделювання. Метод Монте-Карло. Експертна оцінка. Метод ранжування. Парне порівняння.

Етапи управління проектними ризиками відповідно до світової практики. Процес ідентифікації видів ризиків у проектному фінансуванні. Чотири методи реагування на ризики. Розподіл ризику між учасниками проекту. Етапи процесу управління ризиками за Національним стандартом. Можливі реакції на зміни умов реалізації проекту.

Тема 8. Функціональні аспекти реалізації проектів

Аналіз ринку. Розробка концепції й стратегії маркетингу. Програма маркетингу. Методи складання бюджету маркетингу. Фактори, які впливають на збут: продукт, стан підприємства, ринок. Порівняльний аналіз маркетингового поточного та маркетингового стратегічного сегментування. Конкурентне середовище. Позиціонування продукту. Розробка збутової програми. Маркетингова стратегія проекту. Просування проектних товарів. Базові стратегії охоплення ринку. Прогноз обсягів збуту продукції. Формування ціни на продукцію.

Мета проведення технічного аналізу. Основні аспекти технічного аналізу проекту. . Етапи технічного аналізу. Зміст робіт на різних етапах проведення технічного аналізу проекту.

Мета соціального аналізу. Соціальний аналіз проекту. Основні компоненти соціального аналізу. Якісні та кількісні показники соціального аналізу. Задачі соціального аналізу інвестиційного проекту. Зміст роботи аналітиків-соціологів на стадіях життєвого циклу інвестиційного проекту. Аналіз соціальної культури населення. Аналіз впливу соціального середовища.

Аналіз основних факторів, які впливають на фінансовий стан і результати. Етапи фінансового аналізу. Багатофакторні статистичні методи аналізу фінансового стану та фінансових результатів. Проектне фінансове планування. Фінансова стратегія проекту. Прогнозування грошових потоків за проектом. Визначення потреби у фінансових ресурсах та їх джерел для реалізації проекту, організація фінансування проекту. Основні форми фінансових планів для оперативного фінансового проектного планування: платіжний календар та касовий план.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 1. Володіти методами та засобами оцінки вартості використання різних джерел фінансування проектів, управління фінансовими ресурсами у галузі вкладення капіталу шляхом здійснення реальних і фінансових інвестицій, формування оптимальної структури інвестиційного портфеля	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи.

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

– виконання вправ на практичних заняттях (0-7 бали):

0-1 балів – потрібне повторне виконання;

2-3 бал – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння методами та засобами оцінки вартості використання різних джерел фінансування проектів, управління фінансовими ресурсами у галузі вкладення капіталу шляхом здійснення реальних і фінансових інвестицій, формування оптимальної структури інвестиційного портфеля;

4-5 бали: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;

6-7 бали – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння методами та засобами оцінки вартості використання різних джерел фінансування проектів, управління фінансовими ресурсами у галузі вкладення капіталу шляхом здійснення реальних і фінансових інвестицій, формування оптимальної структури інвестиційного портфеля.

– розв'язування тестів (0-2 бали). 0 балів – понад 90% відповідей невірні; 1 бал вірні 40 – 70 % відповідей; 2 бали – вірні понад 70 % відповідей.

– підготовка доповіді (0-6 бали) – здобувач готує доповідь за темою заняття або за підбирає тематику самостійно, враховуючи предмет дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді. Не більше двох доповідей протягом вивчення дисципліни.

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 2 бали):

0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання;

1 бал – за виконання лише глосарію за термінами теми та часткового освоєння результату навчання.

2 бали – за виконання письмового практичного завдання, що повністю розкриває засвоєний результат навчання.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань зі сам. роб.		
Тема 1. Теоретичні підходи до визначення проектів	7	2		2	11	
Тема 2. Проектне фінансування: сутність та види	7	2		2	11	
Тема 3. Методологія інвестиційного проектування	7	2		2	11	
Тема 4. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування	7	2		6	2	17
Тема 5. Джерела фінансування проектів	7	2		2	11	
Тема 6. Проектний менеджмент	7	2		2	11	
Тема 7. Ризики проектного фінансування та управління ними	7	2		2	11	
Тема 8. Функціональні аспекти реалізації проектів	7	2	6	2	17	
Разом	56	16	12	16	100	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бардиш Г. О. Проектне фінансування: підруч.; М-во освіти і науки України; Львівський банківський ін-т НБУ. Вид. 2-ге, стер. Київ: Алерта, 2007. 464 с.
2. Горбаченко С. А., Карпов В. А. Аналіз підприємницьких проектів. Одеса: ОНЕУ, 2013. 241 с.
3. Куриленко Т. П. Проектне фінансування: підруч. Київ: Кондор, 2006. 208 с.
4. Лактіонова О. А. Проектне фінансування: навч. Посіб. для студ. екон. спец. Вінниця, 2018. 216 с.
5. Проектне фінансування: підруч. / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434.
6. Проектний аналіз: функціональні аспекти реалізації проектів транспортних систем і логістики: навч. посібник / за ред. Д. М. Рославцев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2013. 217 с.
7. Сіренко Н. М., Боднар О. А. Проектне фінансування: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2018. 106 с.
8. Филипенко О. М., Колеснік Т. С. Управління проектами: практикум. Харків: ХДУХТ, 2016. 92 с.
9. Хрупович С. Є. Проектне фінансування: навчальний посібник для студентів спеціальності 7.03050801 та 8.03050801 «Фінанси і кредит» всіх форм навчання. Тернопіль,

2015. 122 с.

10. Шклярук С. Г. Проектне фінансування: навч. посіб. / за наук. ред. проф., д-ра екон. наук. Г. К. Ялового. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. 472 с.

Допоміжні

1. Аналіз інвестиційних проектів: практикум / за ред. А. В. Череп. Запорізький нац. ун-т. - К.: Кондор, 2011. 260 с.

2. Басюркіна Н. Й., Горбаченко С. А., Карпов В. А., Шевченко-Перепьолкіна Р. І. Проектний аналіз: навч. посібник / за ред. проф. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.

3. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проектами: навч. посіб. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, 2017. 429 с.

4. Козик В. В., Тимчишин І. Є. Практикум з управління проектами: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 177 с.

5. Кучеренко В. Р., Кузнєцов Е. А., Маркітант О. С. Управління проектами в підприємницьких структурах. Харків: Бурун Книга, 2010. 272 с.

6. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч.; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

7. Рославцев Д. М. Проектний аналіз: функціональні аспекти реалізації проектів транспортних систем і логістики: навч. посіб.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2013. 217 с.

8. Садловська І. П. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011. 211 с.

9. Телишевська Л. І., Успенко В. І. Інвестиційний аналіз: навч. посібник для вузів. Харків: Бурун Книга, 2011. 279 с.

10. Чевганова В. Я., Биба В. В., Скрильник А. С., Проектний аналіз: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 258 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.

2. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.

3. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.

4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.

5. <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського

6. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України

7. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА.

8. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/>.

9. Бизнес-журнал «Компаньон» – <https://kompanion.online/>.

10. Журнал НВ – <https://nv.ua/>.

11. Журнал «Економічна правда» – <https://www.epravda.com.ua/>.

12. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org>.

13. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books>.

14. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch>.